

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гансманна.

Русляни звертає ся лише на поштові застереження. — Рекламачі неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 с. від стрічки.

Крайна пора отямитись!

(Дальше).

Неперечно се одна з головних хиб нашої суспільности, що она часто запалює ся до одної якоїсь справи, а всі інші тимчасом спочивають, а вже найбільша хиба, що наша суспільність, замість позитивної реальної роботи на місці, котра єдино може положити тривкі і певні підвалини до національно-політичного, культурного і економічного розвитку нашого народу, багато часу присвячує політиці і до того політиці доривочній.

Справедливо отже пише даліше «Діло»:

«Коли би так скотили в тім згляді зробити якесь загальне поміченє, то можна сконстатувати, що в нас справам штуки і духової культури та справам мови загалом дає ся непропорціональну перевагу над справами економії та політики, котрі як раз в новочаснім житю висунули ся на перший план, а знов з поміж тих двох переважних областей суспільного життя більше звертає ся увагу на політику, ще й до того політику доривочну, ніж на органічну працю, яка одиноко дає ґрунт і для політики і для духового та артистичного життя. Яке музичне свята або який літературний ювілей найцікавіше в нас з правла ширші круги, ніж результат якої політичної акції або приміром справа тактики наших послів, а тим більше, ніж квестія райфайзенка, справа парцеляції, бюр посередництва праці і т. п. А отсей брак пропорції в оцінці народних справ йде не раз так далеко, що навіть в однім і тім самім ресорті справ ми не все маємо однако міру. От хочби на культурнім полі: ми заходимо ся та горячимо ся коло здвигнення найвищих культурних інституцій, лишачи облогом се, що найважнійше і в чім властива сила народів: образованє має, науку елементарну...»

Ми були приневолені згодити ся з тим поглядом, висловленим в «Ділі», що наші суспільности не стає політичного виробленя, політичної зрілости і політичного розуму, алеж велика частина вини спадає тут на саме «Діло», неперечно найбільш розповсюджений в краю руский дневник, котрий за четвертину столітя мав доволі нагоди виховати суспільність, навчити її сего розуму політичного, довести її до зрілости. Тимчасом на жаль в самім «Ділі» часто надармо гляділи ми за тими прикметами, яких вимагає оно від рускої суспільности. На сі хиби «Діла» звертала не раз бачність «Правда» і так між иншим в 1896 р. писала: «Останними часами пустило «Діло» знов оклик «політика засад» (перед тим була «принципіальна»). Однак в дійсности показує ся, що ані редактори, сотрудники і дописувателі, ані прихильники «Діла» такої «політики засад» не придержують ся або й зовсім не мають ніяких певних і постійних засад, а кидають лише шумними окликами, пустими фразами. Статі на ту тему писані носять на собі п'ятно авторства хорих людей, нервово роздратованих, що в

хвилі роздратованя спалахнуть аж до нестями, та не здають собі навіть справи з того плюгавленя людей, якого в нестямі допускають ся. — Доволі переглянути оден річник «Діла», а можна впевнити ся, що там нема ані провідної ідеї, ні ясно витиченої мети, а погляди і «засади» змінюють ся там як марцеві хвилі».

Чиж можна дивувати ся, що суспільність ведена «Ділом» стільки літ, не набрала ся розуму політичного, витревалости, послідовности. Сеж власні гріхи «Діла» відбивають ся як в зеркалі на рускій суспільности, коли оно їй дальше докоряє:

«Брак розуміня правил суспільного життя і недостача політичного розуму веде нас дальше до невitreвалости і неконсеквенції в наших акціях і поступках. Отсе мабуть чи не найяркийший прояв нашого суспільно-політичного невиробленя. У нас напрямки, політичні курси міняють ся один по другім, що ми, хопивши ся якого діла або дороги, не видержуємо при них консеквентно, і не даємо їй видати певних здецьдованих результатів. В політиці і загалом в народнім житю ми сангвініки, химерні, скоро зражуючі ся діти, не холоднокровні, витревалі мужі. Отсе правило суспільного життя, що всякі прояви доконують ся в нім повагом і що все нове, початкове мусить поволі здобувати собі терев, поки не захопить широких кругів суспільства, а тоді доперва з силою і шкорою лавиною вже несе ся вперед на основі суспільної інерції, та змітає з дороги все, що стане на перейоні — нам чуже. Приступляючи до якого небудь діла чи акції, ми бажаємо, щоби она відразу, за рік два, дала нам якісь небувалі результати колиж виринуть перепони, покаже ся потреба напруження сил, енергічного і систематичного діланя, а результати не обавляють ся сейчас — ми зневірюємо ся, зражуємо ся, знеохочуємо ся, опускаємо руки і лишачи зроблене в пів дороги, звертаємо в иний бік. Отсе проявляє ся у нас всюди, де лише маємо до діла не з хвилевим якимсь ділом, але з систематичною суспільною акцією в органічній роботі і політиці. Кинули ся ми свого часу форсувати в народних масах «Просвіту» і читальні; нині мало й звертаємо на них уваги. То знов зачали ми основувати райфайзенки, каси, то що; нині сей рух заглух. Так і в політиці: нині зірве ся рух, в ніча, збори; завтра все дрімає; нині завзята опозиція, завтра угодові залицяня, і т. д. і т. д. Отсим дійшли ми до сего, що наших акцій не беруть на серво, що з нами не числять ся, бо знають, що ми нині загоріжені — завтра будемо лагідні наче вівці, що ми, зірванши ся до бою, в его половині зраїтеруємо, коли лише трохи стане горячки, що в нас — одним словом — ні на волос консеквенції чи витревалости і ні на волос розуміня, що суспільних перемін доконе ся не одним махом, ані двома, ані й десятима, а ватомість повільною, але за се постійною непоколибимію, наче капля за каплею ділаючою, невгаваючою працею. З початку така праця, може через рік два, навіть пять десять років мало що й лишає сліду, та ведена систематично і консеквентно мусить доконати свого,

мусить вирити своє п'ятно на суспільности, змінити її фізіогномію, перетворити її, і мусить видати замірені результати.

В наведеном дословно уступі схарактеризувало «Діло» вельми влучно ту хиткість Русинів в політиці і потвердило вповні все те, що при таких змінах і зворотах сучасно писала «Правда». Децо з років 1891—94 наводили ми вже в попередних числах, а тепер ще покличемо ся на пізнійші річники. От що писала «Правда» в серпні 1896 року:

«Вельми цікаво було б написати історію діяльности в тім напрямі руских послів за тридцять літ (1861—91) конституційної ери себ то до т. зв. «нової ери». Однак се лишачемо тим, що мають більше свободного часу. Тут лише згадаємо, що н. пр. для національно-культурного розвитку Русинів придбано за се тридцятьлітє одну гімназію руску і одну школу вірцеву руску при семинарії, гімназіяльні паралельки рускі в Перемишлі, а на львівськім університеті дві рускі суплементи на правничім відділі та одного члена-Русина відділу краєвого у Львові. На економічнім полі можна хиба вказати концесії на «банк рустикальній» vulgo хлопський і «Рольничо-Кредитное Заведеніє» vulgo банк крилошанський, що пустили а торбами чимало руских селян і міщан. Про потреби буковинських Русинів ніхто не упоминав ся і не дбав, лише само правительство в новозаснованім університеті в Чернівцях утворило катедру рускої мови і літератури.

«Розгляньмож тепер, які придбаня принесла Русинам т. зв. нова ера, чи там новий курс. Погляди про се змінювали ся і рускій суспільности толковано про сі «здобутки» всіляко, після того, як зміняла ся політична атмосфера, а зглядно становище п. Романчука. З почаном «нової ери» голосило «Діло» urbi et orbis, коли ще ледви були надії на деякі придбаня, що такі-то а такі «здобутки» мають Русини одержати. Описля, коли децо дійсно переведено, а зворот на опозиційний бік вимагав запереченя ослгненних придбань, голосило «Діло», що «нова ера не тільки нічого нам не принесла, але заподіяла великі шкоди». Колиж перегадом дійсно і сліпий та найзавзятіший опозиційник мусів бачити, що «нова ера» принесла деякі поважні придбаня рускому народови, тоді п. Романчук і «Діло» голосили софістично перед світом, що «ті здобутки могли бути при інших обставинах хосєнні, а при теперішних обставинах вони втратили свою вартість». Недавню знов «Діло», обговорюючи посольські справозданя п. Романчука в 1893. ч. назвало ті придбаня «ефемиричні усаїхи нової ери», так само як і п. Романчук не раз останними часами говорив про «дрібні і хвилеві користи» політики реальної, чи як опозиційники звикли називати — опортуністичної».

(Дальше буде).

З краєвих соймів.

Вигляди на бурливі сесії в краєвих соймах сповнили ся вповні. На вершку станув тут дальматинський сойм, який тривав найбільше одного дня. Зараз на першім засіданю так хорватскі як і італійскі послы заявили через уста найстаршого по віку посла, що не будуть ради-

Япансько-російська війна.

Вперед!

ти до того часу, доки бар. Гандель буде намісником. Причина того була, що намісник, енергійний централіст і германізатор мав двічі висказати ся перед дальматинськими урядниками, що „дальматинському слову чести не придає жадного значіння“. Сим почули ся обидженими оба народи і устроїли згадану демонстрацію. Бар. Гандель вийшов з соймової салі, а вечером повідомив маршалка і послів, що сойм закриває ся. Вечером в Задарі ходили військові патрулі, але в місті панував спокій. Що дальше стане ся — се становить цікаве питанє, бо до тепер не було такого прецеденсу, щоби сойм в сей спосіб опонував против цісарского намісника.

Не ліпше, а може ще гірше дів ся в моравскім соймі, бо коли там розходило ся о личність, тут веде ся борба о соціальну реформу, а веде ся найгідкішим оружжєм, бо демонструючию улицею. Вже при отвореню моравского сойму збули ся демонстрації на соймових галеріях, в наслідок яких замкнено перше засіданє. Такі демонстрації за загальним, рівним, безпосереднім і тайним голосованєм при виборах до сойму повторяли ся і дальше, а вчера прийшло вже до серйозних ексцесів. В тамошнім чеськім робітничім товаристві відбули ся збори, а відтак учасники, уставившись в ряди, пішли улицями міста. Товпи людей прилучили ся до походу. Пішли перед сойм і намісництво, а уставлений там кордон поліції обкидали каміннями, при чім ранено кількох поліціянтів. Повибивали шиби в переїжджаючих трамваях і доперва тоді очищено площу, коли надлетів відділ кінноти. Увзяно редактора часопису „Прокон“. В соймовім будинку, німецькій техніці і школі ім. архикви. Рудольфа вибито шиби. Ранено також одного офіцера кавалерії; арештовано 15 осіб. Спокій настав коло 11 вночі, до чого причинив ся зливний дощ.

В чеськім соймі німецькі послі ведуть дальше обструкцію, а в їх кругах уважають всі проби порозуміння безуспішними. Здає ся, що нінішне засіданє буде в виду сего посліднім. Німецькі послі рішили видати маніфест до населення, в яким оправдують своє поведєнє, що мимо нужди, пануючої в краю, они обставали при обструкції і не увільнили від неї навіть запомогвих предложєнь.

Буковинський сойм зачав вчера свої наради. Маршалок краю бр. Юрій Василько підніс у вступній промові конечність удержаня національної праці коло піднесеня краю і ратункової акції для него. Президент краю др. Бляйлебен прирік поперте правительства для ухвали сойму.

Дневний розказ Куропаткіна з дня 2. с. м. звучить: Перед поверх 7 місяцями напав на нас неприятель під Порт-Артуром, заким наступило виповідженє війни. Від сего часу російські війська на суши і на морю доконали богато геройских діл, якими наша вітчизна справедливо може славити ся. Однак неприятеля ми не тільки не здавили, але він поступає дальше, мріючи, в своїй буті, про цілковиту побєду. Маньчжурска армія, хотяй безнастанно перенята духом героїства, не була до тепер чисельно досить сильна, щоби поконати япанську армію. Треба було довгого часу на переломанє всяких трудностей і поставленє дійствующої армії на тім степені, щоби була певна побєди і могла сповнити свою задачу. Власне тому, мимо кількакратного відпертя япанських атаків на наші становиска коло Дашічао, Ляндзязіан і коло Ляояну, я не вважав на часі зужиткувати ті успіхи до переходу до зачїпної акції і наказував відворот, який військо сповнило з героїством, борюючи покидаючи позиції і остаючи в безнастаннім поготовлю до нових борб. По 5-днєвній борбі коло Ляояну, по успішній обороні всіх позицій, ми цофнули ся в напрямі до Мукдену в найтруднійших услівях, атаковані армією Курокого, машеруючи гірськими, майже непрохідними доріжками, безнастанно борюючи ся, при чім гармати ми мусіли тягнути руками, а жадної не втратили, ані не оставили убитих ані ранених, ані також не понесли страт в таборах. Я наказав відворот в тім непоколебимім пересвідченю, що він є доконечний до рішучої побєди над неприятелем, коли надїде відповідна до сего хвиля. Цар призначив до війни з Япанією досить чисельні оружні сили, щоби нам забезпечити побєду. Всі трудности, получені в висланєм війск до місцевостей, віддалених більш 10.000 верств, ми сьвітло перемогли. Сотки тисячій людей, десятикі тисячій коний і возів, мільони пудів перевозить ся без винну від семи місяців з європейської Росії і Сибіру до Маньчжурії. Коли виявить ся, що дотепер вислані війська не ви старчають, ідуть нові, бо є незломною волею царя, щоби ми поконали неприятеля і ся незломна воля буде сповнена. Дотепер неприятель, опираючи ся на великих силах, окружуючи нас своїми арміями, нападав на нас, однак тепер надїйшла бажана нашою армією хвиля, щоби виступити против неприятеля і змусити Япанців до підданя нашої волі, бо наші війська є досить сильні, аби перейти до зачїпних кроків. Однак мусимо тягом пам'ятати, про те, що до побєди

над таким хоробрим і сильним неприятелем потреба, щоби наші війська огорнув дух відваги і рішучости від найнишого до найвисшого. Без огляду на жертви, які будемо мусіли понести, будемо переповнені сьвідомостию, якою важною для Росії є побєда. Особливо пригадайте собі, як потрібно прийти з відсїчю нашим братам в Порт-Артурі, що через сім місяців боронять ся в повірєній їм кріпості. Жовніри! Наша армія сильна єдностію, яка лучить єї з царем і цілою Росією, у всіх наших війнах сповняла богато геройских діл для вітчизни і здобула собі славу серед всіх народів. Пам'ятайте заєдно про те, що воля цісаря повірила вам оборону достоїнства Росії і єї прав на далекім Сході! Пам'ятайте заєдно, що в ваші руки зложено тепер славу цілої російської армії. Достоїнний керманіч російської держави молить ся разом з цілою Росією за вас і благословить вам до нових геройских діл. Покріплені тими молитвами, переняті важностию задачі, ідіть у бій і боріть ся до останка, не хоронячи свого житя. Воля Божа да буде з вами!

Офензива.

Згідно доносять російські, англійські і німецькі жерела з Мукдену і Харбіна, що офензивний рух російских війск почав ся в скорім темні. Дня 5. с. м. відбуло ся в Мукдені торжественне богослужєнє за поводженє офензиви. Після кореспонденції Köln. Ztg. без перерви відбувають ся битви між передними сторожами. Російський відділ підступив аж під вїтайські копаньї і задав Япанцям доскульні страти. Япанці мусіли покинути позиції, висунені більше на північ. Часть армії ген. Курокого намагає ся обійти з полудня російське військо, яке находиться ся 30 км. на полуднє від Сінмінтіан. Ті звороти стоять в звязи з рівночасними маневрами Курокого, котрий хоче рівнож обійти російську армію. Після вїстий з Мукдену, Росіяни обсадили вчера знов позиції коло Ваньпудза; їх рухами кермував Куропаткіна лично. Він хотів обійти Япанців, але ті цофнули ся так скоро, що коли Росіяни прийшли на їх становиска, Япанців вже не було. «Бєрж Вєдомості» доносять в дописи з Мукдену, що навіть головна япанська армія цофає ся вже в полуднєвім напрямі. Бюро Райтера доносить, що російська кіннота перейшла вже ріку Тайше на схід від Пенсіку. Росіяни заняли наново залізничу стацию Єнтай. Натомість Daily Telegraph сумніває ся в поводженє російської офензиви, твердячи, що Япанці одержали за послідній місяць далеко більшї підмоги в людях і воєннім матеріалі, як Росіяни і спосібні під Ляояном боронити ся в покинутих Росіянами позиціях з повним успіхом

Сильвестер Яричевский

Солодке ім'я „артист“.

(Конець).

Приїхав славний артист із заграниці на гостинні виступи до нашого театру. Ролі мав такі самі, як наш артист, але не так широкий репертуар. За те ширшу славу з любовних авантур. Красавець великий — бував часто героєм у тісних дамських будуарах.

Приїхав у місто попереджений голобною фанфарою. Дами з високого товариства перешептували про него всячину. Юнакерия подобає ся жіноцтву, до того ще в гарного мушцани. Погубили свої серця, що так часто вже губили ся в житю.

Виступи гостя були його справжнім триумфом. В театрі його оплескувано, обкидувано вінками, китицями пахучого цвїту. Сотки дамських льорнеток вимірювались на особу «красного артиста». Преса з початку не дуже то одушевляла ся гостем, бо не було справді чого едусшевлять: троха таланту, знакомства і обути з сценою, богато афектації і шаржу. При тім надмірна певність себе.

Артисти грали на переміну. Гість мав виступи між виступами нашого артиста.

Поволи, поволи можна було запримічувати в театральних рецензіях порівнаня обох. Знато-

ки мусіли іти за голосом справедливости і призначати пальму першенства своему артистові.

Але попри тому слідно було в деяких журналах, що симпатії натягають ся в бік гостя. Всемогуча кліка дам подала пізнати силу свого впливу і гроший.

Одного дня появиля ся в часописі, якої редактор був добрим приятелем і знакомим дуже виливової дами з найвисших верств столиці, оцінка, що викликала сензацию. Хвалено тут заграничного гостя: «ї інтелігенція і темперамент і поглубленє та знамените обдуманє креації». До того додати «симпатичну появу гостя, що в класичній тозі подобає на воскресшого Аполліна» — а стане ясно, що тут пішло письмо за диктадом якихсь дрібних, кармінових — може й мальованих усточок. В «старім» артисті доглянено хиби: коли на сцені виголошує взнеслі тиради, то подобає на хлопчика, що намагає ся страшити меншого братчика, щоби не кричав. Вкінці доданю управі театру ширшу пораду, щоби не залишила нагоди набуту таку гарну силу для себе, тим більше, що артистів контракт з його дирекцією вже не зобовязує. Про се довідалась одна з найгорячіших поклонниць таланту «хорошого артиста».

Тимчасом склало ся так, що і нашому артистові доходив до кінця речинець угоди. Зближала ся небезпечна хвиля, а він — наївний — не думав, не вірив, що таке з ним складе ся.

Всемогуча протекція дам перевела свое в діло.

Одного ранка заявив директор театру нашому артистові, що до роль, які дотепер він

мав, заангажований дотеперішній гість, бо зискав собі величезну симпатію публіки. Його виступи «робили касу» як рідко.

— При обширній скалі вашого таланту гадаю, що зложите собі незабаром инший репертуар, сотворите рівно знамениті креації, як не самих котурнових, то бодай инших важних роль і я охотно... радо...

— Ніколи, ніколи в сьвітї не буде сего!... Ах, мої ідеали, де ви?.. крикнув «артист» і мовражений громом вибіг з канцелярії...

Чув я нераз, що співаки, утративші голос а за тим і триумфи, попадають в меланхолію. Сильне вражєнє зробила на мене вичитана подія з артисткою, що була улюблена в публіки довгий час. Але з затратою голосу мусіла запримічати кожної вистави, що й давне одушевленє публіки ізза неї зникає цілковито. Раз тотя співачка виводила одну зі своїх брилянтних, давних повисових арий — публіка тепер була німа, не така, як колись. Нараз голос їй відмовив, співачка «ікнула», дав ся чути з котроїсь галерії свист і за хвилю співачка виводила брукову арию на сцені! Збожеволіла! Душа заболіла по власній трагедії!

А він — за пару днів був у домі божевільних. Глубока меланхолія прислонила своїм кирєвм чутку, артистичну душу...

І не знав, що про нього вже гадала управа иншого великого театру — а тепер не знав, як за него розшибались по часописям і викидували дирекції нелюдский учинок, а кліці брак артистичного смаку, душі і т. д.

Забуває тільки ся газета, що Росіяни одержали одного сильного союзника, а то мороз, який вже ночами в Манджурії зсуває термометер низше нулі і прямо обезсилить непривикших до него Японців, примушених тепер спати під голим небом на сирій землі.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні чвертьроку присимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий та о приднуванє нам нових передплатників.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В середу: руско-кат. Киріяка, Теофан; рим.-кат. Максиміліана. — В четвер: руско-кат. Григорія; рим.-кат. Едварда кор.

— **Є. Ексц. Митрополит Шептицький** має в слідуючій місяці виїхати до Риму а звідтам до сьвятої Землі.

— **Вісти з півч. Америки.** (За амер. «Свободою»). Дня 23. вересня помер Евгений Бачинський в Гіт Сайд Гом, Па. в добродійнім кураційнім заведеню. Небіжик був зі звання друкарем і походив з Галичини а до Америки виїмігрував перед 18 роками. Він був першим руским складачом в Америці і складав руску американську часопись, що виходила за часів о. Волянського, під редакцією д-ра Сіменовича — «Америку». Був щирим Русином патриотом, о чім посвідчить ся обставина, що зі свого малесенького маєтку, який лишив по собі, призначив 10 дол. на Народний Фонд а 5 дол. на руску бібліотеку в Оліфанті. В похороні, котрий відбув ся в Оліфанті, взяли участь товариші по званю, друкарі «Свободи» і «Straž» і много знакомих і приятелів небіжика.

Між царським єпископом Серафимом а оперетковою церквою т. зв. «канадійською незалежною рускою» пастав розріз. Серафим екскомунікував 4 посів (котрих сам висвятив) за те, що она заложила незалежну консисторию, та дав оголосити в англійській часописі The Evening Telegraph проклямацію отсего змісту: «Проклямація архієпископа Серафима, православного митрополита та американського організатора Незалежної Церкви в Канаді. До всіх православних Християн. Повідомляю Вас, що сьвященники посвячені мною: Іван Болдуг, Михайло Бачинський, Александер Бачинський і Іван Негрич сьуть екскомуніковані з православної церкви задля свого злого поведеня. Від сего дня не мають они права відправляти жадних церковних богослужень. Серафим Митрополит Американський 5-го Сергембра, 1904. (печать)». На сьо екскомуніку відповіли всі чотири викляті поси, що Серафим висвятивни їх, на питанє «під чьєю юрисдикцією мають бути», відповіли: «Ми рукополагаємо, а ви йдіть і проповідуйте євангелиє!» Висвячені попи тимчасом зорганізували свою консисторию, а коли Серафим хотів, аби они передали свої церкви і маєтки під юрисдикцію петербурского синода, они плюнули

на самозванця і заявили, що він може собі їх викляти. До того ще за їх старанєм суд заборонив Серафимови входити до їх церков. Самозванчий єпископ, який нагнає ся тепер до петербурского синода, аби сей унаво єго єпископство, остав тепер на леді, без «овечок», бо парохіяни незалежних посів станули по стороні своїх найближших пастирів. Коротко сказати: яке їхало, таке здибало.

— **Арештованє інженера.** Перед кількома місяцями отворив бюро інженер будови машин Маріяв Равский при ул. Ягайлонській ч. 6 у Львові і прийав 6 осіб до бюрової праці. Мабуть однак бюро не оплачувало ся, бо Равский неправильно платив своему персоналови, так що дві особи відійшли на 1. вересня, не одержавши ніякої плати. Коли надходив 1. жовтня, а інж. Равский не мав знова чим заплатити персоналови, за квартиру, сторожеви і т. д., а коли ще донесено поліції, що він забрав кавці від свого персоналу, він попродав цінніші річі із своєї канцелярії і більше там не показував ся. Покривджені помічники бюро слідили за своїм шефом і викрили, що він мешкає при ул. Яхимова ч. 16 і донесли поліції, котра арештувала Равского і відставить єго до слідчої в'язниці. Арештований інженер вже давніше став перед судом за обманства, але тоді єго увільнено.

— **Помазанє сербского короля Петра I** відбуло ся послідної неділі в монастирській церкві в Зіці в присутности міністрів. В переддень помазаня відправлено в тій церкві торжественну вечерню в присутности короля, міністрів і численних достойників з цілого краю. В неділю рано о 9. годиві серед звуку зvonів пішов король убраний в королівські ризи до церкви, де коло дверей ждав на него митрополит Інокентий і подав королеви хрест до поцілованя, почім король ввійшов до церкви і засів на престолі. Тоді почалась служба Божа. По причасию вступили два крилошани і визвали короля, аби прийав помазанє, отсими словами: «Правовірний королю і пане! Насіє час помазаня і уділеня вашій королівській Високости св. Тайни. Зволи отже ваша Високостє приступити до царских воріт сьвятої церкви!» Король, який вже в чьсі богослуженя відложив скиптр і яблуко, а підчас читаня євангелия також коропу, передав свою шапу першому адютантови і приступив до іконогаса та станув на золотом тканім дивані перед царскими воротами. Двірські достойники держали за ним королівські відзнаки. Митрополит взяв в руки дорогий посуд з миром і помазуючи ним чоло, очи, нїздрі, уши, груди і руки короля, повторяв слова: «Печать дара св. Духа, Аміє». Опісля митрополит повів короля перед престол, де один з єпископів відчитав молитву, яку король повторяв, почім митрополит уділив королеви св. Причастия. По тім король повернув на престол і сидів в короні до кінця богослуженя. По відчитаню молитви одним з дякопів і по відспіваню многолітствія королеви, митрополит подав королеви хрест до поцілованя, почім король з дружиною ввійшов з церкви.

— **Словінська школа в Триєсті.** Словінці замеккали в Триєсті старають ся вже від 20 літ о

заснованє в тім місті словінської народної школи. Міска рада все відкидала жаданя Словінців, а намісництво і міністерство просьвіти орекли, що громада не є обовязаною удержувати словінську школу з огляду на педагогічні потреби. Триєстенські Словінці в числі 116 внесли до адміністраційного трибуналу протест проти розпорядку міністерства просьвіти. Трибунал порішив, що Триєст має обовязок заложити і удержувати словінську народну школу.

— **Пожар театру в Базилі.** Перед кількома днями згорів вечером міський театр в Базилі побудований в 1875. році. Огонь вибух наслідком т. зв. короткої злуки електричности і так скоро розширив ся, що пожарна сторожа мусіла обмежити ся лише на ратованє сусідних домів, а театрови дала догоріти. В огні згоріли також костюми і музичні інструменти. Театр був обезпечений на 1½ мільона франків, за які тепер пічуть будувати новий театр, а тимчасом відбувають ся представлення в великій салі казинової, переробленій на ту ціль.

— **На будову дому львівского „Сокола“** зволіли зложити жертви отсі ВПов. Добродії: о. Андрій Кочиркевич з Вислока (цілу агенційну провізію «Дністра» від лютого с. р.) 17 К 38 с, Ольга Гоцка з Острова 3 К, Генрих Роговинський з Живця 2 К, Володимир Савчинський зі Львова 1 К, Стефан Сполітакевич зі Львова 30 с, Вол. Савчинський зі Львова (за цеголки) 4 К, Стеф. Сполітакевич зі Львова (за цег.) 4 К, Ніза Половичівна з Жовтанець (за цег.) 2 К, Н. Доскоц зі Львова 10 К, Бр. Гіжовский зі Львова 20 с, Роман Дмоховский з Янова (через «Діло») 50 К, др. З. Левицкий з Коломиї (через «Діло») 10 К, А. Лукашевский з Домброви 10 К, А. Костишин зі Львова 1 К. Всім тим ВПов. жертводавцям складаємо подяку і поручаємо будову дому «Сокола» у Львові ласкавій памяти всеї нашої патриотичної суспільности. — *Старшина „Сокола“.*

— **Дрібні вісти.** Містопосадником Бучача вибрано антикаря Йосифа Левицкого, а асесором адв. д-ра Івана Лісовского. — Намісництво засусендовало в урядованю радника домен і лісів Альфреда Розенберга, за незголені махери на шкоду державного скарбу. Сей пан будучи завідателем камеральних дібр в Надвірній, закупував за безцін мужицкі грунти, що лежать між камеральними, і відтак відродував їх дорого скарбови. — Коло стації Ракош на Угорщині зударили ся два товарові поїзди. Кілька возів поторощило ся. Близших вістей нема. — В друкарни Стан. Хованця в Станиславові заповіли складачі страйк, коли друкарня не буде придержувати ся загальною прийнятого цїнника.

— **Родимці!** Не забувайте на приватну жіночу семинарию у Львові, удержувану Тов-ом педагогічним і присилайте постійні жертви! Вписуйтесь громадно в члени сего Товариства і випривуйте залеглості. Вписове виносить 1 К. Пренумеруйте часопись для дітей «Давінок» і часопись «Учитель», так щоби они могли при більшим числі передплатників стати на ще висшим щєбли і відповісти всім бажаням сьвідомих читачів. Адреса касиєра: А. Алиськевич (ул. Кохановского 15 Б.)

По минутих днях слави і болю прийшла проза буденного житя. В тій епосі я його пізнав — того нашого артиста.

Харчував ся в господі, до якої ходили самі не дуже заможні люди. Старець з дрібням, гладко вибритим і рухливим лицем — звертав увагу всякого, хто любує ся в обсервації великоміських типів.

Я з ним пізнав ся так, як звичайно пізнають ся люди в великих муравлиских сьвіта. Розговорив ся старець, ударив в елегійну струну, розповів своє минуле й теперішнє, бо про будучність не мав що розповідати. Вона стояла перед ним як велика темна пустиня, на краю котрої темніла могильна яма...

— І гроший не доробив ся і слави ні! Бо щож тота дрібка часу могла мені принести?

— Треба було остати при менших ролях, так веліла сама практичність — кажу йому.

Старий поглянув на мене такими очима, що мов промовляли: або ти знаєш, що говориш? По хвили промовив.

— Чи орлови добре жити в клітці! Молода буйна сила рве його в гору, високо — високо, на стрічу срібним хмаркам, буйним вітрам, золотому сонцю небесам!... Але я тіпу ся бодай тям, що жив у палаті-раю штуки... Я єї розумів, відчував і був щасливий... Ах, бо се єсть правдиве, високе щастє й невимовна розкіш — жити в сфері краси і штуки!... А тепер, ах тепер я так нужденно зарабляю на хліб, так нужденно...

Замовк. Лише уста його рушали ся, мов що пережовували і лице прибирало що раз лю-

бий вигляд, увляло інтересну гру мимічну — уривану — коротку — нервову. Але як зарабляє на хліб — не сказав сердега.

— — — — —

Пізною порою ночі сиділо споре товариство Русинів-студентів у нічній каварні «цвоці Raches». Відвідували наші молодці сей льокаль від часу до часу, бо тут можна було рускій братії викричати горло, виспівувати про «бурлаків, що зійшли ся до одної хати» і при веселім настрою так собі для розради побалакати з хозяйкою «polska gęba». Вона — себто хозяйка — походила з народу, що во время оно споживав безплатно манну в пустини, робив цеглу фараонам, бив чолом перед золотим телятем і по довговіковій вандрівці почестив своєю появою австрійську Галілею, де знову безплатно споживає хлосеке мясо і торгує паньску шкірку.

Сиділи «бурлаки» й вели горячий спір на якусь політичну тему. Аж от відчинили ся двері і до каварні всунув ся сухенький чоловічок зі скринчиною під пахою. Сказав «erlauben meine Herrschaften!» і став виїмати зі скринчини ріжнородні перуки, шапки, капелюхи.

Був се мій знакомий «артист».

Не пізнав мене. Натягав одну перуку за другою, достроював до того лице, втягав який капелюх або шапку і ставав кожної хвилі яншим чоловіком з вигляду. Що пару хвиль він відвертав ся до стіни, стягав, перекривлював, морщив, витягав лице — скоро й нервовно, накладав свою перуку й накритє на голову і обертаючись до видців виголошував горляним, сухим голосом імя особи, яку мимічно предста-

вляв: «Наполєон, Йосиф II, Шілер, Гете, Бісмарк» і т. д.

Ми гляділи на него і не могли не признати, що фізіогномії осіб удавались йому «з портретовою вірністю».

Але один з товаришів знудив ся тим спектаклем. А може й не в силі був глядіти на прикрі, нервові рухи старечого лица.

— Коби він вже раз забрав ся! Псує нам забаву! — сказав, а звернувшись до старого додав:

— Красно, красно, але ви вже змучили ся, може закінчите, Herr Künstler?

«Künstler!» Се слово ненале зелектризувало старого. На лиці зявилась солодка — щаслива усмішка, що немов говорила: ах, яке солодке імя «артист!»

Опамятав ся, хопив капелюх у руки і мов у горячці сонний, рухаючи лицем, приступив до нас збирати гроші за свою «штуку». Гелери поспивались, старий занакував свою артистичну гардеробу в скринчину, сказав: «danke schön, gute Nacht, meine Herren!» і вилетів на двір, як би його хто гонив.

«Я так нужденно зарабляю на хліб, так нужденно» — його колишні слова пригадались мені і дзвонили на дні серця цілою силою болю...

І я погадав: як легко людська злоба, марна забаганка й підковна робота підлих душ може вбити щастє чоловіка...

Телеграми

з дня 11 жовтня.

Відень. Міністер залізниць прийняв оноді депутацію залізничної служби, яка з причини дорожніх просила о 20% додатку. Міністер прийняв депутацію велми ласкаво і заявив, що поручить ту справу розслідувати.

Париж. Petit Parisien доносить, що римська курия видасть небавом просторий твір в справі відносин Церкви до держави у Франції, який має бути відповідно на проєкт депутованого Бріянда що до розділу Церкви від держави.

Мадрит. Середно американські републики Гондурас і Нікарагуа вибрали іспанського короля роземним судисю в своїм граничнім спорі.

3 галицького сойму.

На вчерашнім засіданю при верифікації виборів апробовано мандат пос. Агонсовича зі старосамбірського мимо важких замітів пос. Короля; на тім закінчено засіданє о год. 1/3 по пополудни.

Нинішнє засіданє отворив маршалок о 1/4 11 в присутности заледви кількенайцяти послів. Пос. Михаловский підпирив петицію о субвенцію для польської бурси в Тернополі тим, що Русини образують хлопські діти то і польским хлопам заздра. По відчитаню внесень приступлено до дневного порядку. Пос. Марієвский жадає реальної школи в Величці; пос. Швед 80.000 К на шкільництво в живецкім повіті; кн. Любомірський запомоги з причини посухи для мислиничкого повіту. З причини неприсутности внескодавця пос. Олесницького помияно одну точку дневного порядку.

Відтак приступлено до верифікації виборів і прийнято без дискусії справозданє про вибір пос. Шюндра. Вибір посла гусятинського повіту гр. Адама Голуховського апробовано мимо енергічної філівіки пос. Гурика. З черги без дискусії признано важним вибір пп. Барабаша (Богородчани), о. Богачевського (Долина), Старуха (Ліско), о. Мазикевича (Рва), д-ра Могильницького (Рогатин), Гурика (Станиславів), д-ра Олесницького (Стрий), Остапчука (Збараж), д-ра Короля (Жовква), Влодка (Тарнів) і д-ра Гломбінського (Львів).

Опієля маршалок перечитав посольське приреченє по польски і по руски, яке нововибрані послы зложили подавем руки маршалкови.

Відтак в дальшій ході дневного порядку полагоджено кілька менших громадско-дорогових справ, призволено золочівській радї повітовій зятигнути позичку 120.000 К на шпиталь, кілька справ сільного бюра і в справі солоних купелів та хіснованя суровиці доокресними господарями, а відтак пос. Гломбінський в заступстві Скалковського реферував звіт виділу краєвого що до шкід, зроблених посухою в біжучім 1904. році.

На підставі реляцій повітових виділів звіт представляє дуже сумно стан сегорічних засівів, особливо в західних повітах. Краєвий виділ не пропонує жадної помочи з краєвих фондів, але вносить на уповажненє до краєвої поруки для повітових і громадских позичок в висоті пів міліона корон і до закупна паші для потерпівших околиць з заощаджених з тамтого року з запомог 34.000 К. Комісія піднесла висоту гваранції до міліона корон і пропонує нівзвати правительство до помочи рільникам грішми, солито і тарифовими вільгами. Пп. Стапінський, Беднарский і кс. Шюндер промовляли енергічно за західними підкарпатськими повітами, малюючи розміри страт з причини посухи в ярких краєках.

Надіслане.

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує

при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Надає і відповідає за редакцію Лев Лопатинський.

Найновіший твір Л. Лопатинського ПАРАЦЯ

комедия в 3 актах зі сьпівами

(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним йовіальним гумором і жвавим діяльгом. Ся комедия збогачує знатно галерию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії усполдженім недотепою, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровського ч. 1, і в книгарнях.

За певну і добру льокацію

поруцаємо:

4 1/2% листи гіпотечні

4% листи гіпотечні

5% листи гіпотечні преміовані

4% листи Товариства кредитового земского

4% і 4 1/2% листи Банку краєвого

4% позичку краєву

4% облигації пропінацийні

і вселякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного

Виконує найдешевше!

Всякі роботи ритівничі, печаткові і цизельовані. Власний виріб стампіль кавчукових і металевих, гравіроване на метали і дорогих камінях. Монограми, герби і гузики до упряжи і ліберії, шильди ритовані і ляті, таблиці з бляхи прасовані для сторожи і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки до випалення з заліза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових друкарень „Perfect“ і ріжних фарб до стампіль.

Артист. заведе не ритівниче А. Зігмана, у Львові

14 ул. Сикстуска 14. 119(6-20)

— Краєва Рада шкільна апробувала слідуєчі виданя Руского Тов-а педагогічного на нагороду шкільности і до бібліотек шкіл народних:

	(брошуров.)	(оправл.)
Оповіданя для дітпій	40 сот.	54 сот.
Оповіданя Катренка	40 "	54 "
Оповіданя Коцюбинського	40 "	54 "
переклади Кримського	40 "	54 "
Дитячі оповіданя, Мамини Сибіряка	30 "	54 "
Байка Пушкіна	30 "	"
Оповіданє Марка Вовчка ч. I	30 "	44 "
Марта Борецка	40 "	60 "
На прічках	30 "	44 "
Народні думи, д-ра Пачовського	40 "	60 "
Казки, гр. А. Толстого	40 "	54 "
Поєми, О. Ковиського	30 "	44 "
Покарана лож, комедийка	20 "	34 "
Малій сьпіванник	20 "	"
Серед цвітів, комедия в 2 діях	16 "	30 "
Лис Микита, Гете-Франко	1 К	1 К 30 "
Перша китичка, Ярошинської	20 сот.	"
Друга китичка, Ярошинської	20 "	"
обі разом	"	54 сот
Андерсен, Казки IV і V ч.	50 "	" 2 К 90 "
5 частій разом опр.	"	"

Для шкіл виділових апробовано:

Дивні пригоди комаха, Сангвіна	48 сот.	75 сот
Інститутка, М. Вовчка	40 "	60 "
Шекспір в повітках	30 "	60 "

Александр Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК французької мови

Часть I. Апробований для всіх середних женських шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 К 50 с. (на поchtову пересилку 15 с). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишлі

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖЕ І ПАШУ

против огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаімности членів, то значить, звертає членам щорічну часту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. с 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пуцілярних цінних паперах.

ПОЛІТИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краєвий і каси ошадности.

АГЕНЦІЇ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР уділяє агенції господарям, де еще на більший округ нема агенції. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізій.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківскім; власну провізію від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродійні цілі; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, ринок 10, в домі „Просьвіти“.

З друкарні В. А. Шайковського.